

exekuce. V tomto případě byla dokonce dlužnici při vyrovnacím roku 20. září 1926 dána lhůta čtyř neděl ku zaplacení poplatku, dlužnice věděla již z usnesení ze dne 6. října 1926, v jaké výši je stanovena odměna a výlohy vyrovnacího správce a ještě usnesením ze dne 4. listopadu 1926 byla vyzvána, by ihned podala výkaz o zaplacení. Místo toho však 10. listopadu 1926 podala žádost o prodloužení lhůty pro souvislost tohoto vyrovnání s osobním vyrovnáním jejího jednatele. Ale ještě pak uplynulo celých šest neděl než soud usnesením ze dne 21. prosince 1926 odepřel schváliti vyrovnání. Teprve ve stížnosti ze dne 20. ledna 1927, ve které dlužnice na to poukazovala, že pro nemoc svého jednatele nemohla si úvěrem zjednatí peníze, předložila potřebný výkaz. Soud první stolice, odepřev schválení, vyslovil se také o důvodu žádaného odkladu, arci právem, že nemá významu, a tím se vyslovil, ovšem záporně, též o žádosti za odklad. Vzhledem k tomu, co shora řečeno o povinnosti vyrovnací dlužnice k zaplacení poplatků, neměl vyrovnací soud zákonné příčiny, by napřed rozhodl o žádosti dlužnice, a, rozhodnuv o ni záporně, ještě čekal, by dlužnice zaplacením poplatků zabránila nepotvrzení vyrovnání. Téže povahy je i druhý důvod, který dlužnice uvedla ve stížnosti, a rekursní soud tudíž neprávem ukládá soudu první stolice, zrušiv jeho usnesení, by, než schválení odepře, i o něm uvažoval, zda neomlouvá vyrovnací dlužnici.

Čís. 7537.

Bezelstným jest zástavní věřitel, jenž, nabývaje zástavy, neví, že se dopouští bezpráví. Jen hrubá nedbalost vylučuje bezelstnost.

Ku vkladní knížce lze nabýti zástavního práva, třebaž zněla na cizí jméno (jiné než zástavcovo) a třebaž zástavní věřitel neznal hesla. Znalost hesla jest až věcí výplaty při realizaci zástavy již nabyté.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1927, Rv I 650/27.)

Žalobce poslal vkladní knížku úvěrního ústavu na 37.000 Kč Alexandru W-ovi, jenž ji dal do zástavy žalovanému. Žalobě, by bylo uznáno právem, že vkladní knížka jest vlastnictvím žalobcovým a že žalovaný jest povinen mu ji vydati pro c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, pokud se domáhala uznání vlastnictví ku vkladní knížce, zamítl ji však pro tentokráte, pokud se domáhala vydání vkladní knížky. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil a uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Nelze souhlasiti s názorem žalobce, že žalovaný nemohl nabýti zástavního práva, poněvadž mu W. nebyl v době odevzdání vkladní knížky nic dlužen, vždyť je nesporno, že zástava může býti zřízena i pro pohledávky budoucí. Z přednesu žalovaného nelze dovozovati, že tvrdí, že nabytí práva nadzástavního, neboť uváděl, že nabytí práva zástavního na vkladu (pohledávce ze vkladu proti peněžnímu ústavu), na nějž zní vkladní knížka. Vkladní

knížky peněžních ústavů jsou papíry svědčícími majiteli (§ 371 obč. zák. Sedláček, Oblig. I. str. 195), pohledávky z nich se nepřevádějí postupem, nýbrž tím, že někdo jiný nabude vlastnického práva k papíru (§ 1393 obč. zák.). Bezelstný držitel je bez ohledu na to, zda papír převzal od vlastníka čili nic, vlastníkem a peněžní ústav je povinen plnit jen tomu, kdo papír (vkladní knížku) předloží, nemá-li pochybnosti o poctivosti nabytí neb o právu k vybrání. Práva zástavního ke vkladu se nabývá převzetím vkladní knížky do zástavy, předpokládajíc ovšem, že se zástavní věřitel stal bezelstným držitelem a, jedná-li se o zástavu pro pohledávky budoucí, byl jím i v době, kdy pohledávky vzešly (§§ 326, 371, 456, 1393 obč. zák. Mayr, Práva věcná str. 194), podobně provádí se soudní zabavení tím, že se vkladní knížka držiteli odejme (§ 296 ex. ř.). Vkladní knížky jsou movitou věcí ve smyslu § 367 obč. zák. a jsou předmětem zástavy (§ 448 obč. zák.); je nerozhodno, zda knížka zní na jméno a na či; je-li výplata vázána heslem, nestává se tím vkladní knížka papírem legitimačním, ovšem nemůže ten, kdo hesla nevede, vklad vybrati. Nesporno, že žalobce poslal vkladní knížku W-ovi, by z ní vybral pro sebe 6.250 Kč, tedy že mu ji svěřil, a že W. ji dal žalovanému do zástavy pro budoucí pohledávky, jež by mu proti němu vzešly. Nerozhodno, zda W. byl povinen knížku ihned vrátiti žalobci, zda tím, že tak neučinil, naopak knížku dal do zástavy, spáchal trestný čin (zpronevěru), rozhodným je toliko, zda W. stal se držitelem vkladní knížky z vůle žalobce a podle smlouvy s ním (slova »v jakémkoli jiném úmyslu« v § 367 obč. zák. Mayr, Věcná práva, str. 91) a tomu tak bylo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel uvádí, že prý W. předal vkladní knížku žalovanému s výslovným podotčením, že náleží žalobci. Též z výpovědi svědka H-a prý vychází, že W. sdělil žalovanému, že knížka je vlastnictvím žalobcovým, že knížka byla vinkulována, a že se vkladem nemohl nikdo nakládati než držitel, znající heslo. Aby žalovaný mohl nabýti zástavního práva, byl by prý musil znáti heslo, byl by musil bezpodmínečně požadovati sdělení hesla, by zjistil, že W. je skutečně oprávněn s knížkou nakládati, a jednal prý lehkomylně, nepřesvědčiv se, zda věc předávaná mu do zástavy jest vlastnictvím toho, kdo mu ji dal. Než dovolatel vychází z opačného zjištění, než které vzaly nižší soudy za podklad svého rozhodnutí. Soudy zjistily ve shodě se svědeckou výpovědí Alexandra W-a a H-a, že W. řekl výslovně žalovanému, že je to jeho knížka a že, když žalovaný, prohlédnuv knížku, shledal, že zní na cizí jméno a je vinkulována, vysvětloval to tím, že ji obdržel od žalobce, jemuž sprostředkuje prodej pozemků. Z těchto zjištění nutno vycházeti a nečiní-li tak dovolatel, neprovádí dovolání po zákonu. Soudy zjistily dále, že W. říkal, že, než auto přijde zpět, nesmí se z knížky nic vybrati a že pak žalovanému poví heslo buď sám neb Dr. R. Povšiml si tedy žalovaný jak toho, že vklad je vázán na heslo, tak i toho, že knížka zní na jiné jméno, ale W.

mu to vysvětlil tak, že žalovaný, jak správně poznamenává odvolací soud, nemusil mít pochybnosti, že W. dostal knížku nikoli jen za tím účelem, by si z ní něco vybral a pak knížku vrátil žalobci, nýbrž že byl oprávněn vybrati celý vklad, že knížka byla jeho a že je jejím vlastníkem, že nemohl žalovaný souditi, že W. jí nabyt nepoctivě nebo že mu nepatří. Než přes to se ještě žalovaný, jak dále zjištěno, přeptával svou manželkou u peněžního ústavu na tuto knížku, kdež mu bylo potvrzeno, že knížka, kterou jeho manželka předložila, je pravá, že peníze jsou na ni skutečně uloženy a že po sdělení hesla a uplynutí výpovědní doby bude vyplacena tomu, kdo ji předloží. K tomu přistupuje konečně ještě další zjištěná okolnost, že W. byl pokládán za člověka zámožného a že žalobce sám, třebaže šetřil jistých opatrností, by z knížky bylo pro W-a vybráno jen 6.250 Kč, přece mu knížku vydal a svěřil. Nemohl-li žalovaný tehdy ještě účet za cesty W-ovi předložiti a mohl-li mimo to vklad vybrati až výpovědní lhůta uplynula, nemusil se starati o to, jak zní heslo, zvláště když mu W. řekl, že heslo mu pak sdělí sám nebo Dr. R. Že se žalovaný hned o heslo nestaral, nemůže svědčiti o jeho lehkomyslnosti. Došel proto odvolací soud z těchto zjištění ke správnému přesvědčení, že žalovaný byl bezelstným držitelem zástavy. Bezelstným je zástavní držitel, jenž neví, nabývá zástavy, že se dopouští bezpráví, jemuž nejsou známy skutečnosti, z nichž se podává přesvědčení o bezpráví. Jen hrubá nedbalost vylučuje bezelstnost. Bylo na žalobci, by takovou nedbalost dokázal, to se mu však, hledíc ke zjištěným okolnostem, nepodařilo. Ustanovením § 456 obč. zák. poskytuje se však bezelstnému držiteli zástavy, jenž jí nabyt od toho, komu ji vlastník sám svěřil k užívání, k uschování nebo ve kterémkoliv jiném úmyslu (§ 367 obč. zák.) ochrana v zájmu bezpečnosti právního obchodu, pokud mu vlastník věci nedal náhradu. Není správným názor, že žalovaný, neznaje hesla a ježto knížka zněla na cizí jméno, nemohl ani nabýti zástavy. Vkladní knížky, třebas znějí na určité jméno, mají podle § 1 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n. a § 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. povahu papírů svědčících majiteli, takže každý, kdo předloží takovou knížku, jest pokládán i bez průkazu totožnosti za řádného majitele a vyplatí se mu vklad, pokud není výplatě na překážku řízení umořovací nebo soudní zákaz nebo není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami (na příklad heslem). Byla-li tedy knížka svěřena W-ovi, jenž ji předal do zástavy žalovanému, který jí nabyt bezelstně, nabyt žalovaný zástavního práva ve smyslu § 456 obč. zák. Pokud se týče znalosti hesla, bylo by to až věci výplaty při realizaci zástavy již nabyté (Rozhodnutí čís. 4930 a 5446 sb. n. s.).

Čís. 7538.

Ten, kdo přistoupil k dluhu hlavního dlužníka jako rukojmí a plátce též ohledně úmluvy o ztrátě lhůt, jest povinen zaplatiti věřiteli celý zbytkový dluh, vyrozuměl-li ho věřitel, že dlužník nezaplatil včas i jen jedné splátky. Okolnost, že věřitel přijal opožděnou splátku i následu-